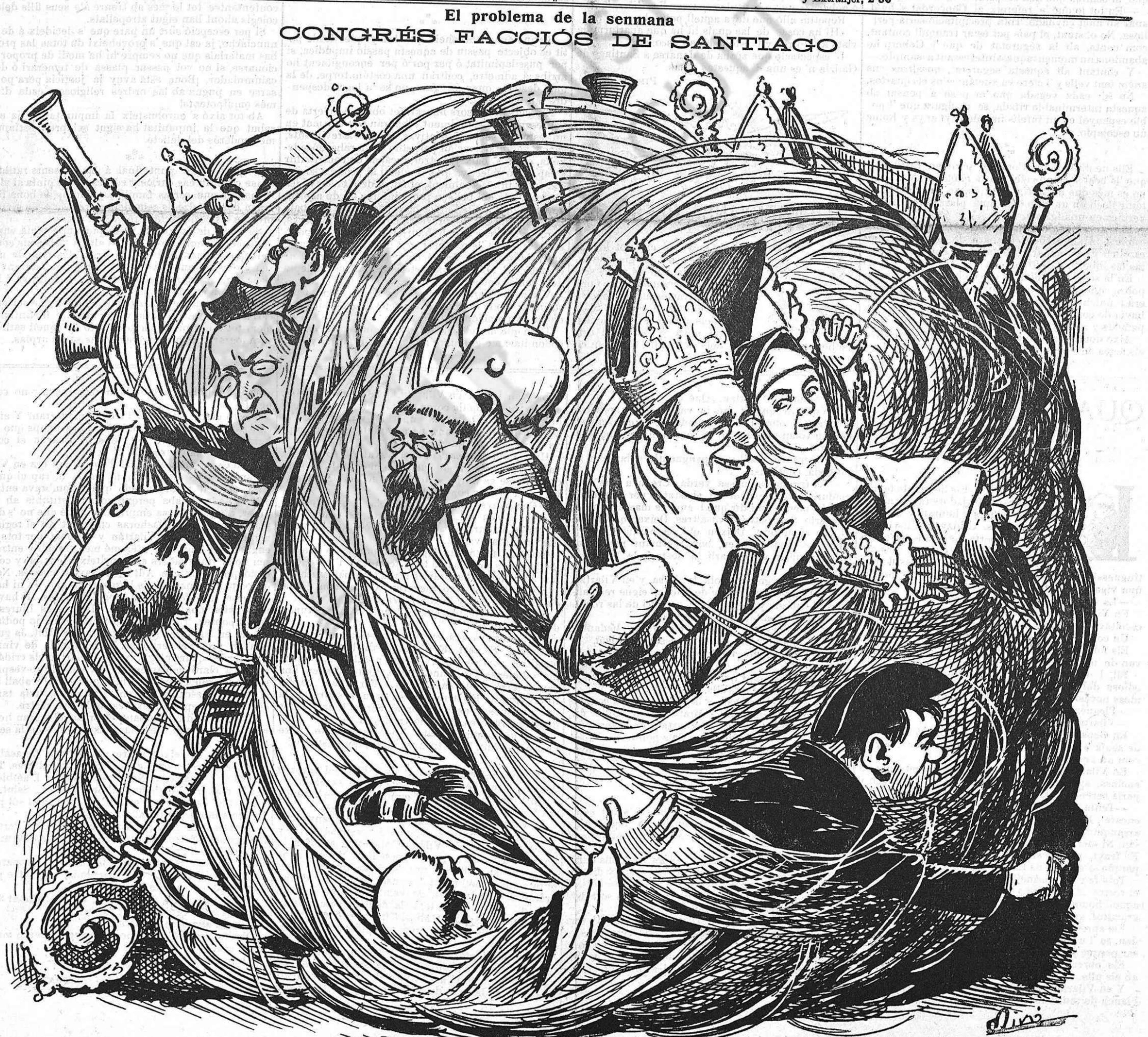

ANTONI LÓPEZ, EDITOR

(Antiga casa I. López Bernagor)

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ. NÚM. 20, BÒTIGA
BARCELONAPREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pessetas 1·50—Cuba, Puerto Rico
y Extranjer, 2·50

—¿Qué 'n sortirà d' aquest capell?

La caricatura al extranger

—Y quán va ser que vas entregarte á Deu?
—Quan vaig veure que 'l dimoni no 'm volia.

(De *Der Scherzer*, d'Innsbruck.)

DE DIJOUS A DIJOUS

Las negociacions ab Roma pera conseguir la reforma del Concordat no s' interrumpeixen, pero...

Parla 'l duch d' Almodóvar, ministre d' Estat, que 'm sembla que deu ser *estat d' ignorancia*:

—En tot lo que 's refereix al Concordat s' ha d'anar amb molt cuidado. Tota precipitació seria perillosa. No obstant, el país pot estar tranquil contant, com conta, ab la seguretat de que 'l Gobern no abandona un momentaqüest interessant assumptu.

Y contant ab questa seguretat, nosaltres ens anem fent vells y 'l clero va xuclàntse's els quartos.

No sé: cada vegada que 'm poso á pensar ab aquesta interminable rifada, se m figura que 'l poble espanyol es un infelís nen de vuit anys y Roma un escolapió.

Ells ne diuhens un Congrés; pero en realitat, lo que 's beats estan celebrant á Santiago de Galicia no es més que un *mitin* polítich, qu'en compte de tenir lloch en un club ó en una plassa de toros se verifica en una iglesia.

De tots modos, á mí m' agrada que 'l apellidin catòlic. Així tothom acabarà de convence's que catòlic y reaccionari, absolutista y enemic de totes las libertats es lo mateix.

En la sessió que dimars va celebrarse, perque un pobre, que devia anarri de bona fe—segurament era l'únic—va atrevir-se á dir qu' la ensenyansa havia de confiar al Estat, si no fugi el matan á padatadas y á cops de puny.

Així dona una idea de la mansuetut que inspira els actes dels congressistas.

L' assamblea es religiosa, pero allí s' ha parlat de tot, menos de la verdadera religió. D'anar á las eleccions y no votar á ningú que no sigui carlista; de combatre 'l racionalisme acudit sense contemplació á la forsa; d'exigir al govern la reforma de las lleys que no siguin del gust dels frares... Suposo que sols per olvit no s' ha demandat el restabliment de la *santa Inquisició*. Serà un' altre dia.

Un dels que han parlat al Congrés es el marqués de les Cinquillas, que ha fet un discurs á favor.. prepirinse á riure, á favor dels pobres!

No més faltava que la *Bella Chiquita*, aquella de la dansa del ventre, haguésser anat á fer-hi un á favor de la moralitat y del recato.

Un altre dels que també han assistit á 'l Assamblea es el senyor Silvela, jefe d'un partit que aspira á governar y que 's titula conservador *liberal*...

Repetím allò que deya aquell polítich:

«Hi ha coses de las quals hi ha que apartarne la vista ab horror y l'estómach ab asco.»

L' espectacle que acaba de donar-se á Santiago de Galicia n' es una d' aquestes coses.

PIF-PAF

L' ENSENYANSA CLERICAL

O se sab may pel clar tot lo que succeeix en els col·legis que teñen al seu càrrec els pares sense fills y als *hermanos* sense familia, en sos tractes ab els tendres alumnes que se 's confian. Si 's les sequencies socials no seran tan funestes.

deuen per la pureza dels seus fills, se faran cá-

rrech desseguida dels perills gravíssims á que 'ls exposan.

A tots aquests professors adscrits á una ó altra de las ordres religiosas dedicadas á l' ensenyansa, se 'ls ha exigit vot de castedat al pendre l'habit; pero la humana naturalesa las més de las vegadas se sobreposa á las resolucions de la voluntat més fermas y decididas. No hi val el vot que han fet pera que deixin de sentir las qu' ells ne diuhens tentacions de la carn, y en aquests cassos fan com els faulichs, que cullen el fruyt que tenen més al alcans de la seva mà.

A falta de dona pera saciar la lascivia que 'ls acomen, pagan la festa 'ls pobres noys.

La mateixa privació á que viuhens subjectes dona origin a las aberracions més monstruosas. Tal hi ha d' entre ells que podent escullir entre una criatura tendar y ignorant y una dona hermosa y ben formada, se llansaria de dret sobre la criatura.

Já ho sé que això es brut, asquerós, indecent; pero es també perfectament fisiològich. Ja ho sé qu' es un assumptu que no s' ha de tractar; pero son tants y tan repetits els abusos que 's cometan, que 'l consignarlos constitueix un deber de alta moralitat. També es brut y repugnat examinar una llaga cancerosa, y no obstant no hi ha medi de aplicarhi el remey sense sondejarla.

Culpis no al cirurgiá que no té art ni part en la formació de la llaga, y casi estich pera dir que menys culpable es encare 'l sodomita, que la lleu antinatural que 'l posa en condicions de serho: la lleu del celibat.

La naturalesa no vol rahons. Se priva al home de una de las funcions vitals més imperiosas, y ell, quan no pot més, se llansa á exercilas en una forma torpe y bestial, pitjor que bestial, perque generalment la bestia guida per l' instant, no fa lo qu' es capès de fer el sér humà en l' extravío de la seva rahó, al sentirse impulsat per la forsa brutal y cega de les passions.

Per això son tants y tan repetits els cassos que 's registran. Lo que succeeix ha de succeir necessàriament. La millor manera d' evitarho está en la mà dels pares dels noys. Si 'ls sodomitas no tinguisen medis com tenen de saciar les seves passions rastreiras ab la infancia ignorant, no 'ls quedarià més remey que desfogarles ell ab ells y llavors les conseqüencies socials no seran tan funestes.

Perque avuy succeeix que 'l noy que desde petit es objecte passiu de aquesta passió impudica, si per pussilanimitat ó per por ó per encogiment ho arriba á admetre, contrau una costüm torpe, de la qual després, quan es gran, no se 'n logra desprendre tan fàcilment.

Els seus professors haurán fet obra completa de depressió. Intelectualment l' haurán transformat en un estípiti, sense iniciativas, sense atreviments, sense voluntat, esclau perpetuo de la rahó encadenada, egoista, baix y rastrej, incapàs de contribuir a cap acció colectiva que tendeixi al progrés social. Tal serà, intelectualment, el fruyt de l' ensenyansa á carrech de qui pel seu propi interés ha de aspirar á que hi hagi molts burros pera poder anar á caball. Pero, moralment, l' obra será encare més protèrva, perque 'ls vicis que li haurán ensenyat de petit, serà fàcil que 'ls conservi sent gran, que 'ls practiqui y 'ls propagui, fins á convertir-se en agent de contagí del abominable estetisme, qu' es la lepra dels pobles decadents.

Vegin els pares á lo que s' exposan, seguint per rutina la moda de confiar els seus fills á la direcció de las corporacions religiosas.

Ja sé que no tots els religiosos qu' ensenyen son sodomitas: me guardaré molt de afirmarlo; pero à

la llum de la reflexió y tenint en compte las rahons de ordre fisiològich que més amunt hem apuntat, s' haurá de reconeixer que 'ls célibes son els qu' estan més exposats á contreure y á practicar aquest vici abominable y asquerós.

Tant més aquí á Espanya ahont, per motius especials y tal com van las cosas, els sodomitas acaben per gosar de la més absoluta impunitat.

Si á França, ahont aquests delictes son castigats severament, tot sovint se repeixeixen y això que 'l clima de la vehina República no es de molt tan estimulant com el de aquí ¿qué no succeirà á Espanya, ahont al descubrirse de tart en tart un indicí de delinqüència sembla que 's comoguin hasta 'ls fonaments de la religió y tots els clericals s' apresuran á agrupar-se en una espècie de solidaritat insensata pera evitar l' escàndol y protegir al criminal?

¿Qué no succeirà á Espanya, ahont l' influencia de las corporacions religiosas cada dia va creixent y arriba ja desde las més altas esferas del poder fins á las últimas capas de l' opinió enervada, hipòcrita ó santurriona?

¿Qué no succeirà á Espanya, ahont pera denunciar un delicto de aquesta mena y reclamar justicia, casi 'necessita realisar un acte d' heroïsmo?

Hi ha que desenganyar-se: tal com se diu que cada poble té 'l govern que 's mereix, s' haurá de dir també que cada poble té 'ls pederastas á que 's fa acreedor quan se rebaixa fins á posarse en situació de rebre les seves embestides.

Qui renuncia á ser heroe de la dignitat ha de resignar-se á ser màrtir de la baixesa. Qui en lloc de presentar la cara presenta la part oposada, que no s' queixi de que 'l deshonrin.

**

Pobres noys! La major part dels que 's venhen foscats á saciar la lascivia clerical callan per vergonya ó per temor baix las amenassas que 'ls hi dirigeixen els malfactors que abusan de la seva ignorancia.

No s' atreveixen á dirho á ningú y molt menos als de casa seva.

Si algú n' hi ha que ho revela, els seus pares, bé per ocultar la vergonyosa deshonra, bé á causa de professors sentiments religiosos que 's mouhen á no provocar un escàndol públic, callan y 's resignan, contentantse tot lo més ab treure als seus fills dels colegis ahont han sigut atropellats.

Si per excepció surt un pare que 's decideix á denunciarlo, ja cal que 's proveheixi de totas las probas materials que no sempre hi ha medi de proporcionar, si no vol passar plassa de temerari ó de calumniador. ¡Bona està avuy la justicia pera posarse en pugna ab las ordres religiosas, cada dia més omnipotents!

Ab tot això s' enrobusteix la impunitat, y ja es sabut que la impunitat ha sigut sempre l' estímul més poderós del delicto.

**

No puch posar punt final á las presents ratllas sense citar un cas curiós y edificant que pinta al viu la manera que certas famílies piadosas de bona fe, tenen d' entendre 'ls seus devers respecte als membres de las corporacions religiosas.

Se tracta de un amich meu que, quan tenia vuit anys, se va veure, com alguns altres dels seus condeixables, amenassat per la brutal lascivia de un seu professor que havia sigut frare, y que durant l' esclaustració exercia el sacerdotci y 's dedicava á la ensenyansa en un col·legi.

Afortunadament el meu amich, á pesar de ser en una pobra criatura, va comprender instintivamente tot l' horror de la pretensió de aquell satíro, y va lograr desempellar-se de les seves urpias.

QUADROS AL FUM

EN VILARTAU

II

La Farga bullia. Els homes de feyna, els nervuts forjadors tancavan els punys negres y honrats y alsavans els brassos. Cridaven y discutien, els ulls oberts, els mall per terra.

La gran fornal encesa, més qu' encesa. Semblava que les flamas tinguessin de sortir y arrasarho tot, sens deixar una viga, ni una teula, ni res.

—La vaga. Fem la vaga!

En Vilartau, aquell home de seny y de fets, se 'ls escoltaua mudantse la roba pausadamente.

Un cop llest s' arremangà y cullí 'l seu mall.

Els forjadors quedaren ben parats. No esperaven de'n Vilartau.

Ell, l' home enèrgich, l' enemic de la figura odiosa del amo. L' avansat propagandista de las idees novas... Francament, ho extranyava.

—Pleguém!... An, aforal...

—Vilartau, la vaga...

En Gepa no deya res, se 'l mirava plé de ganas de agafà 'l mall com ell. Fuya temps que 'l seguia com un possestit.

En Vilartau, á la fi, posant el mall dret sobre l'enclusa, apoyà els groixuts brassos en el mánech y parlà serenament.

—Teniu rahó y molta qu' en teniu, pero no convé encar! Esperereus. En veritat 'us dich que no arranqueu mai la fruya fins que 'ls auells la provin. Ni aterreu l' arbre fins que 's hagi ben mort. El fruyt, perque si es vert 'us farà mal, y l' arbre pera si es viu, us farà pobres.

Tota la clarò vermella de la fornal dava de plé en el rostre interessant y hermós, y en el pit ample d' aquell home que, dret y apoyat en el mall, quedava grandios, gayreb fantàstich.

Els aprenents que sempre son els que més cridan, se 'l miraven calladament. Comensavan á pen-sar perque ja 'n sabien una mica.

Els obrers com encantats, callavan y 'l seguian ab els ulls.

Y en Vilartau, segur, sense dubtar posá 'l ferro, blanch de tant encés y descarregà ab energia.

—Parleu clà, Vilartau. ¿Qué voleu dir...

—Vull dir que si feu la vaga no lograreu res; donchs els obrers més considerats que vosaltres, perque volen més alt, no ho logran ni ho lograran per ara.

Y aixecant el mall y sospenguento enlayre en sa cayguda, continuà:

—La fruya es massa verda. Cregueu que sent madura serà 'l primer en abastarla per vosaltres, amichs meus. Vull dir que l' amo es massa fort per aterrallar. Sola patirà vosaltres. Deixeu que 's perdi per sí mateix. Deixeu qu' es corqui l' arbre. Quan ho sigui creguen, bons germanos meus, que serà 'l primer en clavarli la destral de la nostra justícia.

El mall caygué ab tota la forsa, y en Vilartau, roig pel foc del traball y de l' idea, sigüé resplandent d' energia y de grandesa, en mitj de las roents espurnes que saltaren al voltant seu.

Els forjadors obrien més els ulls, y badant la boca 'l contemplaren com si vegessin una visió.

Y ara l' un, ara l' altre, tots es posaren á la feyna.

—L' estimaven tant qu' en podia fe 'l que volia.

Era l' ànima de tots ells.

Quiets, ab el cap baix y la vista somiosa com els bous, com si pensessin, estirant la rella, millor dit, enfonsant la guia per en Vilartau, en la terra remoguda de las revindicacions dels pobres.

Y en Vilartau seré, gran, pensatiu com sempre, traballava, traballava.

Deixeu que 's corqui l' arbre. En Vilartau sabia bé 'l que 's deya. L' amo, en Marianito, aquell ninú qu' empipava á tothom, no sabia quina paret tocava.

Els vestits, las pomades, las olors y aquella dona, aquella berra que se 'l menjava viu, ossos y diners, dignitat y conciencial...

Plé de deutes ni 'l ferro li fiavan. Tenia sort dels parroquians que li quedaven del seu pare.

Tot això ho veia en Vilartau y pensava:—Ab una vaga forta els parroquians fugen, els acreedors se li tiran al damunt y es ven la Farga. Això no convenia, valia massas diners allavoras. Cal qu' es corqui per ell mateix. Si aterreu l' arbre viu, seren més pobres encare.

Y varen acceptar perque 'n Vilartau, aquell obrer model, aquell apóstol incansable, encare qu' ho ignoren tothom, en el gran llibre de *comptes corrents* de la conejuda casa de banca, es deya D. August y

La gran idea d' en Vilartau, la seva obra mestra, estava ben apropi de coronarse. Tenia 'l peu damunt del coll d' aquell burgés superbiós y poca solta, d' aquella degenerada sanguineria y apretava, feya temps qu' apretava, fins que l' aplastà.

L'acte, donchs, no va consumir-se.

Al arribar á casa seva li faltà temps pera con-

tar la ocurrencia ab tots els pels y senyals als seus

pare, qu' eran sincerament religiosos.

El pare va limitar-se á treure l'noy del colègi, valentse de una excusa que no pogués ofendre al professor sodomita. Pero la mare va fer més. Agafant al noy pel seu compte va recomenarli y manar-li que no contés á ningú absolutament lo que li havia corregrut.

—Mira-li deya—que anirás al infern si ho cons-

tas. No hi haurà, fill meu, salvació per tú.

El meu amich l' escoltava temerós de condem-

narse; pero no per això deixava de semblarli que l'

frare era un monstre. Així ho doná á entendre á

la seva mare.

Y aquesta li replicà:—No, fill meu, t'equivocas;

el pare Fulano es un sant varò. Aquesta mena de tentacions no més las dona l' dimoni als que son

sants.

El meu amich s' ha recordat sempre més de

aquesta observació materna, y desde qu' entrà en

us de rahó ha vingut aburrint á una religió capás

de imbuir tan monstruosas aberracions.

P. K.

DEGENERATS

—Ahont vas? —Als toros.
—A què has jugat? —Al burro.

Si tira la Monarqua
en 'esta Espanya viciosa,
y el clero fa de les sevas
ab sa gran poca vergonya...
sols la culpa es de nosaltres,
per burros y pocas-soltas.

Si llegissim y aprenessim
lo que als ciutadans ens toca
saber, ens defensarfam
d' aquelles plagues morbosas
que 'ns van minant... las butxacars,
en nom de Deu... y de dotze.

Si en lloc de toros y cartas,
(las diversions d' aquest poble),
ambic acèrrim dels cuernos,
de reys, de caballs... y sotias.

Si en lloc de tais tonterías
que tant el cervell li afrofian,
s' esmenés en ilustrar-se
á la mida de sa forsa,...
no aguantarà l' que aguanta
y se sort fora altra cosa,
y per sempre borrarra...
lo deshonrós de sa historia!

ANDRESITO

CONGRÉS CARCATÓLICH

EXENT sens dupte l's nostres
simpàtichs clericals que á Espanya estavam bastant tristes,
que han pensat:

—Què podríam fer pera
espantar el mal humor d'
aquesta gent y distréurela una
mica?

Y rumiant rumiant, han trobat
que lo mes senzill y ba-

rato era organizar un Congrés.

Així ho han fet. En aquella deliciosa terra en
que, segons el cantar,

cuan van en procesión
llavan un gato por santo
y una vieja por pendón,

en la pintoresca Galicia, s' ha reunit tota la beatu-
ria espanyola, decidida á proporcionarnos uns
quants días d' entreteniment.

La juerga ha tingut lloc a Santiago y porque's
veji lo bé que ho han fet y la gracia que han des-
plegat, bastarà transmetre als nostres lectors els
principals conceptes del discurs que l' cardenal He-
rrera ha llegit en la sessió d' obertura.

Atenció!

Vuestra presencia es una demostración de la
adhesión de los catòlicos al Pontífice...

Ja tenim la careta posada. Ab l' escusa de defensar al Pontífice, que ben tranquil s'està á Roma, pre�àrinse á sentir un sermó de propaganda abso-
lutista.

«Venimós aquí á contrarrestar los trabajos de los
sectorials, los racionalistas, los ateos...»

Me sembla que tot això va per en Canalejas.

«La libertad!... Nosotros también la profesamos
la libertad...»

Una cansó empipadora

—Día de Sant Jaume.

del any trenta cinch!...

—Y tal! El que ho dupti, que ho pregunti al padri Román, que sabrà donarn'hi rahó.

—La libertad que nosotros profesamos no es enemiga de la ciència.

—Ab això està en lo cert. Els escolapis, per lo menos, diu que casi ho ensenyant tot.

—Ante la conjura de las sectas es imposible per manecer inactivos...

—¿Qué vol dir aquesta indirecta? ¿Que hi ha que llenar-se al carrer desseguida?

—El ejército cristiano debe moverse bajo la direc-

cion de sus jefes legítimos...

Suposo que aquests jefes deuen ser els hereus del Nas-Rata, del Guerro de la Ratera, de 'n Castells, de 'n Saballs...

—Cumpliendo todos sus deberes religiosos, políticos y sociales se conseguirá la realización de la libe-

rtad humana.

Per una part el liberalisme es pecat; per l'altra, la libertad s'ha de conseguir per medi de la religió... ¿Qui l'descifra aquest logogrifo?

—El católico puede desechar la obediencia á tota autoridad que no sea divina...

—Perfectament. Un municipal s'acosta á un carre-

ter y tracta d' obligarlo á anar en la direcció deguda.

—¿Qui es vesté per manarme això?

—Un municipal, una autoritat.

—¿L'ha nombrat Deu?

—No senyor.

—Donchs, largo d' aquí! El cardenal Herrera diu que no tinch necessitat d' obeirlo.

—La autoridad humana solo debe obedecerse en

aqueello que no se oponga á la ley de Dios.

Y naturalment, per llei de Deu s'ha d' enten-

dre tot lo que als cardenals, bisbes y rectors se'ls

ocorreixi manar.

Després d' aquest discurs, que pot considerar-se l'

programa, bandera y resum anticipat de las feynas del Congrés de Santiago, han vingut els viscas.

—Visca l'papa-reyl! Visca l'Iglesia! Visca l'unitat católica!

Es á dir, una tontería y dos crits evidentment faciosos.

—¿Qué significa aquest visca l' Iglesia? ¿Qui li priva de viure? Ben grassos y rodons están tots els que á seva sombra's posan. Si l'Iglesia no visqués podrían celebrarse congressos com el de Santiago, ahont ab la major impunitat s'han dit tota mena d' inconveniences?

—Visca l'papa-reyl! O dit en altres termes: Volém que Roma quedi separada d'Italia, qu'en Víctor Manuel sigui expulsat d'allí y que Lleó XIII torni á ser l'amor y senyor dels romans, com en aquells felissos temps en que 'ls papas alsavan forces en sos estats y s'embutxacavan cristianament las contribucions que imposavan als seus súbdits.

—¿Qué dirà, quan s'enteri d' aquestes hermosas aspiracions, el rey Víctor Manuel, amich d'Espanya? ¿Qué pensará, quan sapiga que aquí hi ha funcionaris públics, dependents del Estat, que's reunieren en assamblea pera demanar la destrucció d'Italia y exigir al rey l'abandon de la seva capital?

—Visca l'unitat catòlical es un altre crit ilegal: tan ilegal que implica nada mens que la reforma de la vigent constitució, en la qual queda solemnemente establet, si no la llibertat, la tolerancia de cultes:

—Pero á la quènta l's congressistas de Santiago ni això volen. No'n tenen prou ab qu'Espanya estigué mitj rosegada per monjas y frares: desitjan que aquesta patulea acabi de menjar-ho tot.

—No otra cosa significa, á l'altura á que 'n trobém, el crit de Visca l'unitat catòlical!

—Francament, no m'explico perqué al comensal de cada una de las sessions celebradas, els individuus del Congrés han hagut de cantar el Veni Creator.

—Quànt m' oportú no hauria sigut que haguessin cantat el Veni, metje alienista!

—Creguin que la ben necessitan una bona mirada.

FANTÁSTIC

S'precis que consti, perque las gene-

racions futuras, si llavors això de las creus encare s'usa, pugui fer-se'n creus.

—Sabem l'hassanya del padre Román?

Pues aquest dia va apareixer en algunes periódichs clericals un document firmat per variis individuus, que tenen l'humorada de declarar pública y solemnemente que aprobar la conducta del ja popular escolapi; que's posan incondicionalment al costat seu y que consideran que tots els que han criticat al pobre religiós son persones de molt mal gust y no saben que s'pescan.

Si'l padre Román es home práctich, no li queda més remey que agrair las bonas disposicions dels intrépits firmants de tan singular declaració... y anarlos á veure qualsevol dia pera aprofitar el seus oferiments...

Ja tenia rahó aquell. Cómo está la sociedad!

En una carta publicada al Heraldo y escrita més que ab la ploma ab l'ànima, demostra l'senyor Canalejas d'una manera irrefutable que «may ha sigut advocat de la duquesa de Santoña, y que per lo mateix es impossible que per cobrarli cap compte, s'haix quedat un palau seu.

—Qué dirán ara l'speriódichs ultramontans que, inspirats per las sagristies, asseguravan que l'ilustre orador democràtic havia poch menos que despullat á la seva defensada?

—Confessaran el seu pecat y regoneixerán paladínament que van propalar una calumnia?

No: això seria massa noble y massa digna, y 'ls clericals d'aquest color no'n gastan.

Segons un predicador que l'altre divendres va fer de les sevas á Sant Just, tot lo que ha succeixit ab l'assumpto del padre Román obreix á una consigna donada per las sectas.

La vocació

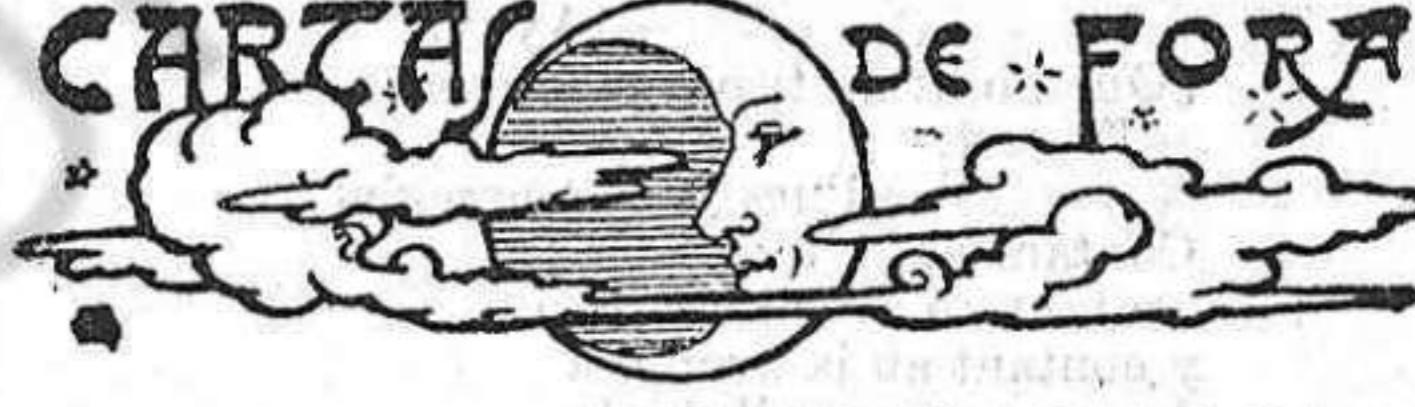
—Tan mateix vols ser escolapi?

—Sí, pare: es lo que 'm donaria mes gust.

gióndes de la llibertat y de la democracia, en las quals hi te 'l poble las sevas esperances y la patria la seva salvació.

La Societat Antichs Guerrers, ab motiu de celebrar l'aniversari de la seva fundació, ens ha enviat 8 bonos de pa destinats als pobres, que han sigut repartits immediatament.

En nom dels favorescuts donem las gràcies á la filantròpica Societat.

TARRAGONA, 21 de juliol

Resultats de la deliciosa situació que atravessé. Ayudé á les 6 de la tarda ha sigut conduït al Castell de Pilats el jove redactor del periòdic republicà La Justícia, nostre bon amich R. Homedes Mundo, bastant conegut en el camp de les lletres.

Aquesta detenció, qu'esperem no serà llarga, 's deu á haver publicat el Sr. Homedes un article titulat «La toma de la Bastilla», que l'autoritat ha considerat denunciable.

TORELLÓ, 21 de juliol

A conseqüència d'haver demandat els traballadors de les «Nuevas Hilaturas del Ter» al director de la fàbrica qu'en lloc del mestre capellà que ara hi ha á l'escola hi posés un professor d'instrucció primària, mossén Ramonet s'ha enfadat, y quiné te n'ha fet? Ayudé, al celebrar els exàmens dels seus deixebles, en lloc de ferlos públics, com es de rigor, s'ho ha arreglat tot d'amagatosis, sense convidar á cap obrer, ni sisquera al tinent d'arcade don Joan Vila, d'aquesta Colonia, que casualment es un dels que firmaven la demanda de separació de mossén Ramonet com á mestre d'estudi.

Aconsellém el irascible reverendo que 's cuidi una mica mes de casa seva y deixi als obrers arreglar-se les seves coses com millor els sembli.

Ah! Y quan puji al cubell mistic, prediqui y digui lo que vulguí, pero no insulti á ningú, perque això que fa vesté, ni es gayre cristià... ni fa guerrero.

VALLRROMANAS, 20 de juliol

Apuntin aquesta planxa, qu' es del hú. L'home negre havia dit, fet una fiera, que tocària el dos del poble si no podia fer processar al Ajuntament, á qual objecte va presentar una instància, junt ab l'ex-secretari destitut Ferrés y uns quants llanuts y ratas de sacrificis que aquí, per desgracia, abundan.

Desestimada per la superioritat aquesta instància, plena de farssells y calumnias, y resultó l'assumpto á favor de la veritat, crech qu' es hora de preguntar al director del tinglado: «Senyor rector ¿quin dia marxa?»

Cregui que ho esperém ab verdader desitj.

L'HEREU

—Segimón, ha arribat la hora de parla ab serenitat.

Si no ment el meu batisme,

tinch ja uns infinitat d'anys,

y com que, segons el ditxo,

cal sempre mirar endavant,

si no's vol caure endarrera,

ara qu'estich fort y sà,

</

catorze ó quinze vegadas.
 ¡No veus que jo un coneix tant!
 El senyor Montero Ríos
 dirà que ha d' ocupar
 la meva vacant; en Vega
 voldria barrallar l' pas,
 alegant qu' ell té més mèrits,
 més història y més edat;
 el llis de 'n López Dominguez
 mouria un sagramental
 si no li davaven la plassa,
 y vindràvam a quedar
 com aquells flamants exèrcits
 hont tothom es general
 y no hi ha soldats ni cabos.
 Moret, ja sé lo que 'm faig.
 Vull afansar la meva obra,
 y per xó l' més indicat
 ets tú.

—Tant honor!

—Espérat,
 y contéstam ben formal.
 ¿Te creus prou fort per cuydarte
 de dirigir aquest Estat?
 —Deixeume empunyar les riendes
 i veuré quin majoral!
 Ni que les bestias s' espantin,
 ni que trobi rochs al pas,
 ni qu' encalli, ni que volqui,
 jo no baixo del pescant.
 —Molt bé!... La fórmula magna
 del governant avispat
 quina es per tu?

—La mateixa
 que teniu vos. Recaudar
 lo possible y lo impossible,
 no desconcertar-se mai,
 prometre sense mesura
 y no cumplir res.

—Xaval,

ets més víu de lo que 'm creya.

—Mil gràcies.
 —Pero, 't soch franch,
 trobo que 't falta una cosa.

—¿Quina?

—Haurias de mirar
 de deixarte tupé.

—Y ara!

—Si soch casi calvol

—Ayay!

—¿Que no hi ha tupés postissos?

—Es cert.

—Pues ja està arreglat.
 Contant ab la teva trassa,
 contant ab el teu bon cap
 de que prompte lluiràs
 un tupé digne, que acabí
 de donar-te magestat,
 desde aquest moment te nombró
 hereu meu universal.

—¡Sou el més galán dels homes!
 —Y tú 'l més víu dels galáns.

Digueu, y d' aquesta herència
 quan't no podré disfrutar?

—Desseguida que jo 'm canxi.
 —Ja 'n deuen estar, à ritat!

—Cái Encare 'm sento ab agallas
 per governar.

—Molt?

—Un any,
 dos, tres... hasta que me 'n treguin
 —Y es per llavors que m' heu dat
 ab tanta propòsito-poya
 el títol d' hereu?

—Sí.

—Aaaaah!...

C. GUMÀ

L' ÚLTIM MICO

EMPRE 'ns toca als pobres espanyols esser l' últim mico y ofegarnos. Una vegada més carregaré amb tota la porqueria que voldrán treure de casa seva les nacions desitjosas de respirar lliurement un ayre sanitós. Els Estats Units tingueren ocasió d' aprender a costas nostres que l' element frances era l' etern destorb per la civilització de Filipinas y s' apressan a expulsar d' aquell arxipèlag a tota la frarada que l' embrutia. Naturalment que tota aquella mena de gent farà cap a Espanya, única nació que té la paciència o la tonteria de deixar-se menjar de viu per tota mena de paràssits.

A França, seguint de ferm en sa tasca redemptora, tancan els caus de les congregacions destinades a la ensenyansa que no han volgut sometres a les lleys, dictades pel govern d' aquella enèrgica República. Las congregacions que hagin de fugir de l' altre banda del Pirineu gahon buscaran refugi sino a n' aquesta banda, convertida per art dels reaccionaris en fener de tot lo mon?

Y Espanya que ja no podia suportar el feix de tanta bagarreria, que ja estava ab l' aigua al coll y apunt d' arribarri a la boca la onada clerical, tindrà d' aguantar una nova invasió de congregacions religioses qu' escararán l' últim centímetre de sas butxaca, anularan les pocas energies que li restan y atrofarán la miqueta de cervell qu' encare li queda.

No cal esperar res dels governs de la monarquia, perque ni volen fer res pera contindre l' invasió ni podrían fer res encare que volguessin pera liugarlos les mans la camarilla reaccionaria que regeix desde la sombra els destins de nostre desgraciat país.

Las ganas d' extremar tant la nota reaccionaria portarà a la necessitat d' extremar la nota contraria y las classes suicidas que consenten tan estúpidament els passos enrera, no podrán contindre la pitrada del poble que allavoras potser anirà massa endavant.

Las unes exageracions motivan les altres exageracions. L' element reaccionari s' imposa a forsa de violències y al cap del últim haurà d' ésser combatut també de un modo violent.

Es molt pacient el poble espanyol; han tingut els reaccionaris la trassa de castrarlo, pro tant tiran de la corda qu' es possible que á la fi s' trenqui.

Si volen que el poble quan triomfi, que al fi triomfarà, no vagi massa enllà en sas revenges, que no l' portin avans á la desesperació, fentlo ésser sempre l' etern últim mico.

JEPH DE JESPUS

REPICHES L' home de les dugas caras

La reapertura de les Corts si es que s' efectua, donarà lloc a un acte conmovedor: la retirada de 'n Sagasta. Al últim s' ha cansat de no fer res, y té, segons diulen, el determini de dir: —Ahí queda eso— y anarse'n a caseta.

L' acte se celebrará, si acás, ab tota la pom-

pa y solemnitat que requereix per sa extraordinària importància.

Postrat de jonolls sobre un cuixí, el president de la Càmera li tallarà l' tupé, y a continuació li dirà:

—En nom de la patria vos conjuro a manifestar a qui deu entregarse.

Y D. Práxedes, procurant que se li dibuixi a la cara la més amable de les sonrisses, respondrà ab accent amabilissim: —Que's dongui a n' en Moret: ell es el meu hereu.

Pero la immensa majoria de la llopada fusionista, començant per en Weyler y acabant per en Forgas s' hi farà de penas, y cada hú tirarà del seu cantó.

En Moret serà l' hereu del tupé; mes no l' hereu del partit.

Y quan se veji las bondes y las malas, se decidirà a sumergir el recor de capilar del gran Sagasta, en un pot d' esencia perfumada a fi de que se li conservi eternament com una reliquia.

Al Congrés carcatòlic de Santiago hi assisteixen no més que les següents bisbes:

El de Palencia, el de Salamanca, el de Tuy, el de Madrid-Alcalá, el de Ciudad-Rodrigo, el de Jaén, el de Vich, el de Lugo, el de Tarazona, el de León, el de Burgo de Osma, el de Sant Lluís de Potosí, el de Barcelona, el d' Orense, el de Burgos, el de Valladolid, el de Lleida, el d' Oviedo, el Nunci del Papa y l' arquebisbe de Sevilla.

Una cosa sols desitjo. Y es que ja que 's troben reunits tants mitrats exerceixin de bisbe.

Confirmantse mutuament.

—Que 'n seria de bonich el Congrés de Santiago, si acabaava a bofetadas!

Hi ha qui suposa que l' general de l' armada Sr. Mata, te incomodades a molt elevades persones, per'haverse negat, com era el seu deber, a engrabar l' estandart real, en el Carlos V, conforme li exigia l' comte de Caserta.

Si es cert que l' han posat a la llista dels desafectos, fins el nom corre perill de perdre.

En lo successiu ja no serà el general Mata, sin el general Muerto.

Desde lo del Pare Román, sembla que 'ls escolapis han tingut moltes baixas en les llistas dels seus alumnes.

Y com cada baixa representa una disminució en las seves ganancies, aixó es lo que més els dol.

En canvi 'ls jesuitas estan que no hi veuen de alegria, aprofitantse de una bona part de lo que 'ls escolapis perden.

Perque hi ha pares tan insensats, tan cegos per efecte de las preocupacions santurronas, que no saben sortir del circul viciós en que s' han tancat, y creyentse treure als seus fills del foc, els tiran de cap a las brasas.

Una altra torra que 's desvia: la de la catedral de Segovia. Y per cert que 'ls segovians estan per aquest motiu ab un ay al cor.

Jo no sé qué tenen aquestas tres de las iglesias: totes van de tort.

Per mi beuen massà.

A Ginebra ha sigut processat un capellà, nomenat Burrall (quín nom,

eh!) per un negociet que feya, exipient als gamarros y á preus no gens baratos, billets per anar al Cel.

Lo qual els tribunals ho consideran una verdadera estafa.

De manera que á canvi dels bitllets que venia per anar al Cel, serà molt possible que n' hi endossin un á n' ell per anar á presidi.

Y no podrá queixarse porque aquest á lo menos serà completament gratuït.

SOLUCIONS

ALO INSERTAT EN EL ULTIM NÚMERO

1. XARADA.—Ca-mi-sa.

2. MUDANSA.—Joya—Toya—Noya.

3. TRENCAS-CLOSAS.—Un barret de riallas.

4. LOGOGRIFO NUMÉRIC.—Riudecols.

5. GEROGLÍFICH.—Lo mal ve a quintars y se'n va a unsas.

Han endevinat totes ó part de las soluciones del número anterior els caballers: Zebetaces, Felip Guix y A. Vilalta.

CORRESPONDÈNCIA

Caballers: Eduardet Monin, Lluís Prats, Un escolapi, M. C. V., J. Xaubet, J. P. y L. y N. Bofallud, Un ayuntament de Badalona, Sisket Farré y Marqués de Teverga: De segona.

Caballers: Juan Cassi de las T., A. Vilalta, Rector d' Alella, Zebetaces, Careta, Astillero, Simonet del Parch, M. Pous, F. Joant, D. Rovira Ors, Viola, Antoni Feijóo, Xech de Llansá, Pissarra, V. Miró y Perich dels Pelets: De primera.

Caballers: F. F. y R., M. R., P. del C., S. del P., F. Ll., J. F. B., J. T. S., E. V., R. V., J. B., F. C. y B. y Ll. C.: Rebut els originals destinats al Almanach y tantas gràcias.

Caballer: A. Ribera: Tindrà en compte lo que 'ns diu, per un' altra vegada.—Antoni de Massanas: Va bé y l' aprofitarem.—Francisco Puig: Es de lo més mansoy que corra.—Ll. Figuerola de Sans: Es molt incorrecte.

—T. Marimón: No 'ns convenen dibuixos de vestit... per ara.—Atlàntido: Mirí, aquests consonants á punxetas, floretas y finetes ens han tocat la gracia de Déu.—Sisquet del Full: No està mal, el guardaré.—Un partidari dels capellans: Envíhi coses de mes punta.—B. Frechul: Massa filosòfica.—Ruy de Gorch: Ho llegiré y ja ho sé, si va bén anirà, y sino... sense complimentos.—Joan Beibé: Sí, no, per ser els primers... Déu n' hi dò. Pero no tenen cap novetat.—Pissarra: Tot això ha sortit del seu cap!—Joan Llobet: Qu' es trist això que 'ns expliquen en el seu article! Sembla *El bandido de la California ó Los amores de una tumba...*—H. Camps: Ho llegiré ab mes calma y després determinaré.—Un carillaire: Potser vagin al Almanach, ó en un extraordinari...—J. Soler: No 'ns convé; es massa incorrecte.—Antoni de P. Alonso y G.: D' això 'n diu versos lliures? Això ja no es llibertat; es *anarquia pura*.—Un mut: No cridi tant, que no som sorts.—P. Vila (Gracia): Es fluix i mal girbat.—Juan Claverol: Detestables.—G. P. y R.: Després de correjidas algunes assonancies que la perjudican, veuré.—A. Ribas Ll.: Ne faré tris.—Joseph Llombart: Rebut l' import en sellos, qu' es conforme.

Imprenta de LA CAMPANA Y LA ESQUILLA, carrer del Olm, número 8.

Tinta Ch. Lorilleux y C.

—Deixeuh per mí, noys!... Reformaré el Concordat, tallaré el clero, y si Roma vol fer el valent... brrrrr...

—No tinguin por de res! No s' tocará 'l Concordat, no s' molestará al clero; no s' donarà un pas que no sigui ab el consentiment de Roma...